

Mensenrechtenklimaat in de klas

Zelftest voor gebruik in lagere en middelbare scholen

In de school doe je niet enkel aan kinderrechten- en of mensenrechteneducatie door het in lesactiviteiten en projecten over kinderrechten te hebben. Het klimaat in de school en in de klas maakt wezenlijk deel uit van de opvoeding tot mensenrechten en burgerschap, en kan die zowel positief als negatief beïnvloeden. Een mensenrechtenklimaat is een belangrijke voorwaarde voor mensenrechteneducatie en voor kwaliteitsvol onderwijs. Wat een mensenrechtenklimaat dan wel betekent wordt in diverse documenten van de Verenigde Naties en van andere instanties gespecificeerd.

In deze zelftest gaat het over het mensenrechten-/ kinderrechtenklimaat op het niveau van de klas, en niet op het niveau van de school als geheel. De test kan je helpen om na te denken over hoe je dit in werkelijkheid in je dagelijkse klaspraktijk omzet, en om dan te werken aan de verbeterpunten die je belangrijkst vindt.

Uiteraard kan je de test voor jezelf invullen, en dan beslissen waaraan je extra aandacht gaat besteden. Je zou echter ook via de test jezelf door de leerlingen kunnen laten beoordelen. In dat geval kan je de test, in groepjes van vier bijvoorbeeld, door hen laten invullen en dan aan jou bezorgen. De resultaten kan je dan ook met hen bespreken.

Geef jezelf punten tussen 1 (onvoldoende) en 5 (uitstekend): omcirkel.

Ik zorg voor structuur en orde, maar op een kindvriendelijke manier.

Ik verneder leerlingen niet.	1	2	3	4
Ik gebruik het evaluatiesysteem niet om discipline op te leggen.	1	2	3	4
Ik zorg ervoor dat de regels door eenieder gekend en begrepen zijn.	1	2	3	4
Ik streef ernaar dat de leerlingen het nut van de regels inzien.	1	2	3	4
De leerlingen mogen over de regels hun opinie geven en suggesties doen voor aanpassing.	1	2	3	4

Als leerkracht ben ik een rolmodel voor de leerlingen en geef ik hen het goede voorbeeld.

Als leerkracht staal ik respect uit voor ieders menselijke waardigheid.	1	2	3	4
Ik behandel alle leerlingen gelijk en heb respect voor verschillen.	1	2	3	4
Ik heb respect voor de privacy van de leerlingen en hun ouders.	1	2	3	4
Ik voel mee met wat mijn leerlingen en andere mensen overkomt, waar ook ter wereld.	1	2	3	4
Ik draag zorg voor de natuur en de natuurlijke hulpbronnen.	1	2	3	4
Ik treed op indien een leerling door een andere onrechtvaardig behandeld wordt of hier melding van maakt.	1	2	3	4

In mijn klas is diversiteit geen hindernis maar een rijkdom.

Ik accepteer dat sommige kinderen meer moeilijkheden hebben om de leerstof onder de knie te krijgen, en ik geef hen de nodige ondersteuning.	1	2	3	4
Leerlingen met een andere afkomst worden evenwaardig behandeld.	1	2	3	4
In de klas is er ruimte voor andere invalshoeken, meningen en zienswijzen.	1	2	3	4
Ik laat de leerlingen bewust kennis maken met andere culturen, religies, etnische achtergronden, seksualiteit, overtuigingen,...	1	2	3	4
Ik tracht mijn leerlingen respect bij te brengen voor deze diversiteiten.	1	2	3	4
In de klas gaat er voldoende aandacht naar alle leerlingen, er worden geen leerlingen uitgesloten van aandacht.	1	2	3	4

Ook mijn leerlingen komen aan het woord.

Mijn leerlingen kunnen actief deelnemen aan het lesgebeuren.	1	2	3	4
Ik betrek mijn leerlingen bij alle beslissingen die hen aanbelangen.	1	2	3	4
Hun ervaringen en inzichten worden ernstig genomen en komen in de lessen ruim aan bod.	1	2	3	4
Ook over de methodes die ik gebruik mogen de leerlingen hun zeg doen.	1	2	3	4
Ik stimuleer hun creativiteit in denken en handelen.	1	2	3	4
Ik laat mijn leerlingen toe fouten te maken.	1	2	3	4
Over taken en examens kan worden gediscussieerd.	1	2	3	4
Leerlingen hoeven niet bang te zijn om hun mening te geven, ook niet wanneer die indruist tegen de mijne.	1	2	3	4
Conflicten worden in een geest van dialoog aangepakt.	1	2	3	4

In de klas tracht ik niet alleen kennis over te dragen, maar ook kinderrechtenhoudingen.

Ik moedig de leerlingen aan om na te denken over problemen van onze wereld in verband met rechtvaardigheid, milieu, armoede, vrede, mensenrechten.	1	2	3	4
Ik moedig mijn leerlingen aan om alle mensen als gelijkwaardig te zien, van welke sociale of etnische afkomst ze ook zijn en waar ze ook wonen, inbegrepen de volgende generaties.	1	2	3	4
Ik moedig mijn leerlingen aan om een leven in menselijke waardigheid voor alle mensen na te streven.	1	2	3	4
In de klas is er ruimte voor discussie over mensenrechten, verantwoordelijkheden, leefmilieu, gelijke kansen,...	1	2	3	4

NOOT: een soortgelijk instrument om het mensenrechtenklimaat op **de school** te bepalen vind je op www.vormen.org bij educatie/SO/ Zelftest kinderrechtenklimaat op de school